

Oktatási
Minisztérium

ORSZÁGOS KÖZOKTATÁSI
ÉRTÉKELÉSI ÉS VIZSGAKÖZPONT

2003

ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉS

Olvasás javítókulcs

Kiss Árpád
Országos Közoktatási
Szolgáltató Intézmény

ÉRTÉKELÉSI
KÖZPONT

10.
évfolyam

BEVEZETÉS

A 2003-as tavaszi felmérés célja a tanulók olvasási-szövegértési műveltségének felmérése. Ahogyan tavaly, az idén is mellékeljük a *Javítókulcsot*, amely a tesztekben található tanulói válaszok egységes és objektív értékeléséhez nyújt segítséget.

1. A felmérésben kétféle feladatot használunk a tanulók olvasás-szövegértés képességének mérésére. Az egyik típus a feleletválasztós forma, amelyben a tanulóknak négy vagy öt megadott lehetőség közül kell kiválasztaniuk azt, amely szerintük a legjobb válasz a kérdésre. Ezeknél a feladatoknál a tanulói válaszokat a számítógépes programmal közvetlenül lehet rögzíteni, **Önnek ezeket a válaszokat a feladatlapon nem kell értékelnie.**

2. A másik kérdéstípus a szöveges választ igénylő nyílt végű feladat. Ezeknél a feladatoknál a tanulóknak le kell írniuk a kérdésre adott válaszukat.

A feladatokra adott válaszok értékelését, javítását a *Javítókulcs* alapján kell végezni. Önnek a tanulói válaszokat a *Javítókulcsban* lefektetett irányelvek alapján kell feldolgoznia. Csak az objektív, egységes elvek alapján történő munka révén érhető el, hogy a tanulói válaszok az ország minden egyes iskolájában egyforma elbírálás alá essenek.

Az egyes feladatokra adott lehetséges válaszok értékelésének szempontjait minden feladat esetében pontosan meghatároztuk.

A nyílt végű, szöveges választ megkívánó feladatok értékeléséhez ún. kódokat adtunk meg. Ezen kódok használata a későbbi adatbevitel és az iskolai adatfeldolgozás szempontjából nagy jelentőséggel bír.

Az Önök későbbi munkáját könnyíti meg, ha el tudják különíteni egymástól azokat az eseteket, amikor a diák a szöveg és a kérdés alapos megértéséről tett tanúbizonyságot és kimerítő választ adott, szemben azon társaival, akik a szöveget és a kérdést csak részlegesen értették meg, s akiknek a válasza kevésbé kimerítő.

Szintén könnyebbé teszi majd Önnek az eredmények összehasonlításakor, ha el tudja különíteni egymástól azokat az eseteket, amikor egy diák rosszul válaszolt, vagy tipikus rossz választ adott, vagy éppenséggel hozzá sem fogott egy kérdés megválaszolásához.

I. A KÓDOLÁS SZABÁLYAI

A HELYES VÁLASZOK JELÖLÉSE

A helyes válaszokat (ahogy azt majd a kódkönyv mutatja) többnyire 1-es vagy 2-es kóddal jelöljük. Ezek a kódok egyfajta rangsort is jelölnek. Egy olyan kérdés esetében például, ahol a válasz a szöveg egy részletére vonatkozik, és azok magyarázatát is megköveteli a diáktól, ott a szöveg szintjén maradó válasz az 1-es kódot kapja, az a válasz azonban, amelyik a szöveg szintjétől elrugaszkodva bonyolultabb összefüggések felismerését is tükrözi, a 2-es kódot kapja.

A helyes válaszok esetében a választható kódok a megértés mélységétől vagy a feladat megkívánta szöveges kifejtettség terjedelmétől függenek. A kódkönyv tartalmazza mindazon információkat, amelyek alapján Önnek el kell döntenie, hogy adott tanulói válasz hányas kódot érdemel.

A ROSSZ VÁLASZOK JELÖLÉSE

A 0-ás kóddal jelölt válaszok mögött a szöveg vagy feladat meg nem értése, vagy egy bizonytalan válaszadási kísérlet áll. 0-ás kódot adunk a diáknak abban az esetben is, ha felismerjük, hogy a diák egyszerűen megismételte a feltett kérdést.

Speciális jelölések

„7”

Minden mérés esetében elkerülhetetlen, hogy akadjon egy-két tesztfüzet, amely a fűzés vagy a nyomdai munkálatok közben sérül. A 7-es kód a nyomdahiba következtében megoldhatatlan feladatokat jelöli.

„9”

Ez a kód a „Nincs válasz” nevet kapta a *Javítókulcsban*. Olyan esetekben alkalmazható, amikor a válaszkísérletnek nyoma sem látható, a diák üresen hagyta a válasz helyét. Amennyiben olyan tanulói válasszal találkozunk, amelynek kódolása Ön szerint nem dönthető el egyértelműen, kérjük, küldje el ezt a választ honlapunkra.

II. AZ ÖN ÁLTAL ADOTT KÓD JELÖLÉSE

Kérjük, hogy az Ön által adott kódot a feladat mellett szereplő üresen hagyott négyzetbe írja be.

31. feladat: ÚTMUTATÓ

OA00704

1

0 1 2 7 9

Az útmutató melyik pontja ösztönöz arra, hogy kérj segítséget, amikor szükséges?
Írd le a számát!

9

Az Ön által adott kód

Adható kódok

III. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

- Helyesírás és nyelvtan

A helyesírási és nyelvtani hibákat ne vegyük figyelembe, kivéve azokat az eseteket, amikor ezek a hibák jelentősen elhomályosítják a jelentést, vagy ha ezt külön jelezzük. Ez a teszt nem az írásbeli kifejezőképességet méri fel.

- Az elvárttól eltérő formában megadott válasz

Ezekben az esetekben a javítást végző tanárnak kell eldöntenie, hogy a tanuló megértette-e a kérdés lényegét, és tanújelét adta-e annak, hogy rendelkezik a válaszhoz szükséges tudással. Például, ha a feladat azt kéri a tanulótól, hogy „karikázza be az igen vagy a nem választ”, elfogadhatónak ítéljük, ha a diák leírja a válaszában az „igen” és a „nem” szavakat.

28/31. feladat: BÁLDOR

Mit fejez ki az a szövegbeli fordulat, hogy „elpirul a papír”?

HELYES VÁLASZ: C

29/32. feladat: BÁLDOR

Milyen a kerületek „szennyezettségi” sorrendje (a legszennyezettebbel kezdve, s a legkevésbé szennyezettel bezárva a sort) Dorka játéktervéből ítélve?

HELYES VÁLASZ: A

30/33. feladat: BÁLDOR

Vajon mit érzékeltet Bálintnak az a kijelentése, hogy Dorka játékában nem lehet nyerni?

HELYES VÁLASZ: C

31/34. feladat: BÁLDOR

Miért kapta Dorka játéka a „Kutyagumi-kánkán” nevet?

HELYES VÁLASZ: D

32/35. feladat: BÁLDOR

Próbáld megfejteni, hogyan kapcsolódik a cím a szöveghez, mit jelenthet!

Kód 1: A diák a válaszában utal arra, hogy a cím a gyerekek nevéhez kapcsolódik. Szerintem Bálint és Dorka nevét összevonták, így jött ki a Báldor.

- Összeadódik Bálint és Dorka nevéből, kiadva ezzel egy érdekes és figyelemfelkeltő címet.
- Bálint és Dorka.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Lehet, hogy csak rövidítés.
- Bálint régiesen vagy becézve.
- Megbotránkoztatás.

Lásd még: Kód 7, 9.

33/36. feladat: BÁLDOR

Mire vonatkozik az apa utolsó gondolata: „És még BMW sem volt a közelben, csak Wartburg.”?

Kód 1: A diák válaszában utal arra, hogy az apa utolsó gondolata a játékra vonatkozik.

- Mikor az apa belelépett, nem volt a közelben BMW, így a játék értelmében felrobbant volna.
- Mikor az apa belelépett, a játékban veszített volna.
- Nem lehetett kifogása az apának, veszített.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Már olyan kerületbe kerültek, ahol nincsenek márkás autók.
- Apa is belelépett, csak Wartburg volt ott. (A kérdés ismétlése.)
- Szerintem ezt csak olyan humornak szánta. (Ezzel csak jellemzi az apa gondolatát, nem magyarázza.)

Lásd még: Kód 7, 9.

34/37. feladat: NÉPESSÉG

Melyik országban élnek ma a legtöbben?

HELYES VÁLASZ: A

35/38. feladat: NÉPESSÉG

Mi fog történni az emberiséggel 50 év alatt?

HELYES VÁLASZ: D

36/39. feladat: NÉPESSÉG

Mi volt a helyzet a népességszám tekintetében a második világháború után, és mi a helyzet ma?

HELYES VÁLASZ: B

37/40. feladat: NÉPESSÉG

Miért kell Európának átgondolnia a bevándorlási politikáját?

HELYES VÁLASZ: B

38/41. feladat: NÉPESSÉG

Mi történik a következő 50 évben Ukrajna és Oroszország népességszámával?

HELYES VÁLASZ: B

39/42. feladat: NÉPESSÉG

Szerintem mire utalt Eberling ezzel a kijelentésével: „Még senki sem számolta ki, hogy hány gyereket fognak szülni a ma még meg sem született kisbabák”. Véleményedet a szöveg alapján indokold is meg!

Kód 1: A diák saját szavaival magyarázza Eberling gondolatát.

- Nem lehet demográfiai jóslásokba bocsátkozni, mert nem tudhatjuk, ki hány gyereket fog vállalni.
- Arra gondol, hogy értelmetlen ilyen statisztikát felállítani, úgysem lehet kiszámítani.
- Arra utal, hogy nem lehet megjósolni a demográfiai változásokat.
- Ez nem kiszámítható, egy gyenge átlag jöhet ki, csak az a biztos, ami megtörtént.
- Kiszámíthatatlan a jövő.
- Az ilyen számítások a politikai fantasztikum területébe tartoznak.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Még senki sem számolta ki, hogy akik ma születnek, lesz-e utódjuk, és hány. *(Nem mond újat az idézethez képest.)*
- A jövőre gondol, a meg nem születettek szaporulatára.
- Még nagyon sok ember fog születni, a népesség egyre nőni fog.

Lásd még: Kód 7, 9.

40/43. feladat: NÉPESSÉG

Mit gondolsz, mi az összefüggés a cikk szerzőjének alábbi két, egymást követő állítása között?

1. „A népességszám változásainak politikai jelentősége is van.”
2. „Most az izraeliek 6 millióan vannak, a palesztin területeken 3,2 millióan élnek. Ötven év múlva Izrael lakosságát 10,1 millióra, a palesztinok számát 11,8 millióra becsüli az ENSZ.”

Kód 1: A diák válaszában a két idézett mondat közötti összefüggést helyesen magyarázza a szöveg alapján. A válaszban annak az összefüggésnek a felismerése szerepel, hogy az egyik népcsoport számának emelkedése és a másikhoz képest túlsúlyba jutása felboríthatja a korábbi erőviszonyokat, és ennek valami politikai szerepe van. Nem kell tudnia, hogy a két nép háborúzik stb. (de ha szerepel, elfogadjuk).

- Annak, hogy 50 év múlva a palesztinok lesznek többen, politikai jelentősége is lehet.
- Ha egy területen növekszik a lakosok száma, vele együtt nő a politikai befolyásuk is.
- Nem tudni, hogy ha a palesztin lakosság népesebb lenne, mint az izraeli, hogyan alakulna a háború.
- Most Izrael van fölényben, ő diktál, de ötven év múlva már fordítva lesz.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Az, hogy 50 év múlva a palesztinok lesznek többen.
- Az, hogy a népességszám változásának politikai jelentősége is van. (A kérdés megisméltése.)
- A népességszám változásának okát a politikai helyzet is befolyásolja. (Fordítva magyarázza az összefüggést.)
- A népesség egyre nőni fog, és ez érinti a politikát is. (Túl általános, nem tükrözi a szöveg mélyebb megértését.)

Lásd még: Kód 7, 9.

41/44. feladat: NÉPESSÉG

Mi az összefüggés azon két becslés között, miszerint 50 éven belül az USA-ba évi egymillió ember fog bevándorolni, és az amerikaiak természetes szaporulata magasabb, mint az európaiaké?

Kód 1: A diák válaszában a két becslés közötti kapcsolatot magyarázza, utal arra a várható eredményre, hogy Amerika népessége nagymértékben nőni fog.

- Az, hogy Amerika népesedése nagymértékben meg fog ugrani.
- Az USA-ban lesz a legnagyobb a népesség. (Annak ellenére, hogy pontatlan, magában foglalja a helyes következtetést.)
- Az USA túlnépesedett, Európa öregedő társadalom lesz. A fiatalok ide fognak vándorolni.
- USA-ban megnövekszik a népesség száma, nagyobb lesz, mint Európáé.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Európában kevesebben lesznek. (Kevés magyarázat.)
- Az emberek a jobb jövő reményében a mindig is fejlettebb Amerikába vándorolnak.
- Mivel többen vannak, több gyerek is születik.
- Az USA vezető szerepe megmarad, az európaiakat elnyomják.

Lásd még: Kód 7, 9.

42/45. feladat: NÉPESSÉG

Te milyennek találtad ezt az újságcikket? Egy-két mondatban jellemezd az újságcikk stílusát!

Kód 2: A diák véleményét a szöveg stílusára vonatkozó magyarázattal indokolja. Csak akkor kap 2-es kódot, ha a válasz tartalmaz egy helyes stílusmegjelölést és a hozzá kapcsolódó magyarázatot.

- Száraz, mert sok a szám.
- Érdekes, csak túl tömör és túl sok információt tartalmaz. Stílusa statisztikai beszámoló.
- Csak feltételezések, amelyek nem bizonyíthatóak. Inkább a megdöbbenés a célja. Stílusa hivatalos, tele adatokkal, igazi érvek nélkül.

Kód 1: A diák válasza csak stílusmegjelölést tartalmaz, a hozzá kapcsolódó magyarázat hiányzik, vagy pontatlan.

- Ez a cikk tudományos stílusú.
- Vagy: A diák válasza csak jellemzést, véleményformálást tartalmaz, stílusmegjelölés nélkül.
- Talán egy kicsit borúlátó a cikk, nem hiszem, hogy ilyen súlyos lesz a helyzet Európában.
- Nagyon előrelátó, de a jövőt ennyire nem lehet kiszámítani.
- Túl sok benne az információ, ezért többszörös figyelmes olvasást igényel.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Érdekes, mert sok új dolgot mondott el. *(Túl általános.)*
- Szerintem jó volt, mert minden fontosat leírt, amit tudni kell. *(Túl általános.)*
- Összefoglalja, hogy mi várható 50 év múlva.

Lásd még: Kód 7, 9.

43/46. feladat: RÁZKÓDÁSVÉDELEM

A CD-walkmaneknek milyen hibáját említik ebben a szövegrészletben?

Kód 1: A diáknak a szövegben azt az információt kell megtalálnia, amely a CD-walkmanek hibájára vonatkozik: ha mozog a walkman, akkor kihagy a lejátszás.

- Mozgás hatására elmozdulhat a tű, és a rázkódástól a hang kihagyhat.
- Ismétlődő rázkódás közben a CD-walkman hangja kihagy.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- 2-3 G erősségű rázkódás éri.
- A rázkódását.

Lásd még: Kód 7, 9.

44/47. feladat: RÁZKÓDÁSVÉDELEM

Húzd alá a szövegben azt a mondatot, amelyből megtudhatod, milyen folyamat révén biztosítja a G-védelem rendszer, hogy ne legyen hangkimaradás!

Kód 1: A diák beazonosítja a kért információt.

- Egy háromlépéses helyreállítási, olvasási és adattárolási folyamatot alkalmazva a G-védelem biztosítja, hogy a memória soha ne legyen üres.
- Egy háromlépéses helyreállítási, olvasási és adattárolási folyamatot alkalmazva a G-védelem biztosítja, hogy a memória soha ne legyen üres.

Kód 0: A diák más részletet emel ki, vagy a jó részlet mellett mást is aláhúz.

Lásd még: Kód 7, 9.

45/48. feladat: RÁZKÓDÁSVÉDELEM

Mit gondolsz, miért szerepel olyan sokszor a szövegben a G-védelem kifejezés?

Kód 1: A diák válaszában utal arra, hogy azért szerepel a szövegben olyan sokat ez a kifejezés, mert ez a figyelemfelkeltés, a reklám, a népszerűsítés stb. eszköze.

- Mert ez egy új technológiai módszer, amely a zene hallgatásához nagyon fontos.
- A reklám miatt, így verik bele az ember fejébe a nevét.
- Mert felhívja a figyelmet.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Hogy ismerkedjünk ezzel a szóval.
- Mert ez a kifejlesztett rendszer rövidített neve.

Lásd még: Kód 7, 9.

46/49. feladat: RÁZKÓDÁSVÉDELEM

Vásárolnál-e G-védelemmel felszerelt CD walkman-t? Válaszodat a szövegre támaszkodva indokold!

Kód 1: A diák véleményét a szövegen alapuló indoklással támasztja alá.

- Igen, mert szeretek zenét hallgatni futás közben. *(A válasz implicit módon tartalmazza, hogy futás közben az ilyen típusú walkman megfelelőbb.)*
- Nem, mert nem szoktam futni.
- Nem, mert már van ilyenem, és van rajta rázkódásvédelem is.

Kód 6: A diák véleményét nem hozza a szöveggel összefüggésbe, hanem csak saját körülményeivel magyarázza.

- Nem, mert nincs rá pénzem.
- Nem, mert már van ilyenem.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Igen, mert lényeg a minőség.
- Biztos, mert jobban oda tudnék figyelni arra, amit hallgatok.

Lásd még: Kód 7, 9.

47/50. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Az ókoriak szerint mi felelős a jó közérzetért?

HELYES VÁLASZ: A

48/51. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Miért írja a szerző, hogy a nevetés agressziót is kifejezhet?

HELYES VÁLASZ: D

49/52. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Mi az akasztófahumor?

HELYES VÁLASZ: A

50/53. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Miért nevetünk a fölényelmélet szerint?

HELYES VÁLASZ: D

51/54. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Miért lehet jó hatással a humor az emberi kapcsolatokra?

HELYES VÁLASZ: C

52/55. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Igaz-e, hogy az okosabb emberek mindig humorosabbak? Válaszodat indokold az olvasottak segítségével!

Kód 1: A diák megtalálja a szöveg azon információit, amelyek az okos emberekre vonatkoznak, s ezek, illetve a szöveg egésze alapján helyesen következtet: az okosság és a humor mértéke között nincs egyenes arány.

- Nem igaz, az okos ember nem feltétlen humoros.
- Nem, de azért nem árt, ha van némi eszünk: a viccet meg is kell érteni.
- Nem, nézzük például a mogorva professzor esetét.
- Nem, nem mindig veszik a lapot, ők valahol magasabb szinten járnak.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Dehogyan igaz, ismerek buta embert, aki mindig olyan jókat nevet a vicceken.
- Igaz, mert ha valaki okos, akkor bármihez tud viccet fűzni.
- Nem, vannak olyanok, akik humorosnak hiszik magukat, és közben buták.
- A humor növeli a gondolkodás hatékonyságát, okosít.

Lásd még: Kód 7, 9.

53/56. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Miért segítheti a nevetés a gyógyulást?

Kód 1: A diák megtalálja a szöveg azon információit, amelyek arra vonatkoznak, hogy hogyan segíti a nevetés a gyógyulást: a nevetés hat a légzőrendszerre, az érrendszerre és a szívre, az izmokra, a hormon- és immunrendszerre.

- A nevetés hat a légzőrendszerre, az izmokra, a hormon- és immunrendszerre, segíti a gyógyulást.
- Mert a test több részére hat egyszerre, ezáltal a testi és lelki baj is hamarabb elmúlik.
- Hat a belső szervekre és a lélekre.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert jó hangulatot teremt.
- Mert kikapcsolódik az ember, feledi a betegséget.
- Mert a nevetés sok hormont termel, és hízni lehet tőle.

Lásd még: Kód 7, 9.

54/57. feladat: A HUMOR NYOMÁBAN

Saját szavaiddal fogalmazd meg, hogy mit jelent a következő mondat: „a passzív, befogadó szerep mellé aktívnak is párosulnia kell.”

Kód 1: A diák értelmezi a mondatot a szöveg egésze alapján; válaszában kifejti az aktív szerep jelentését.

- Nemcsak mulatni kell egy jó viccen, hanem részt is kell venni a poénkodásban, kreatívnak kell lenni.
- Legyünk aktív partnerek bárhol, bármikor.
- Nekünk is be kell kapcsolódnunk a viccelődésbe.
- Nemcsak hallgatni kell a viccet, hanem nekünk is mesélnünk kell.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Nem minden esetben kell nevetni, nem kell túlzásba vinni.
- Ha valaki viccet mesél, nem mindenki érti.

Lásd még: Kód 7, 9.

55/58. feladat: ÜZLETI VILÁG

Mi az előző oldalon található szöveg célja?

HELYES VÁLASZ: D

56/59. feladat: ÜZLETI VILÁG

Töltsd ki az előző oldalon található újságkivágás rovatait az alábbi információk segítségével!

Kód 1: A diák a megadott információk alapján helyesen tölti ki a táblázat rovatait.

Kézbesítési cégnév/név: Zöld Béka Kft.	Ha a számlázási cím más, mint a bal oldalon
Ügyintéző: Kovács Ági	Cégnév/név:
Irányítószám: 1010	Irányítószám:
Település: Budapest	Település:
Utca, házszám: Virág u. 8	Utca, házszám:
Telefonszám: 424-3561	
E-mail cím: agi@ceg.hu	

Kód 0: Minden más válasz (beleértve, ha helyesen tölti ki a bal oszlopot, de a jobb oszlopba is ír).

Lásd még: Kód 7, 9.

57/60. feladat: ÜZLETI VILÁG

Melyik állítás igaz?

HELYES VÁLASZ: B

58/61. feladat: ÜZLETI VILÁG

A kupon végén ezt olvashatod:

- Adataim további akciókhoz való felhasználásához nem járulok hozzá.
- Hozzájárulok, hogy más akciók ajánlataival is megkeressenek.

A kettő közül ikszeld be az egyiket, választásodat magyarázd meg saját szavaiddal!

Kód 1: A diák az egyik kockába X-et tett, és elfogadható magyarázatot adott.

- (X a felső állításnál) Nehogy bevonjanak valami más akcióba.
- (X a felső állításnál) Nem szeretném, ha máskor is zaklatnának az ajánlataikkal.
- (X az alsó állításnál) Jó, ha az embert informálják az akciók termékekről.

Kód 6: A diák a felső állításhoz tett X-et, és az adataival való visszaélés lehetőségével magyarázza választását.

- (X a felső állításnál) Visszaélhetnek velem.
- (X a felső állításnál) Adataimat nem szolgáltatom ki.

Kód 0: Nem tett X-et, illetve mindkét állítást megjelölte, függetlenül az indoklás minőségétől.

VAGY: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- (X a felső állításnál) Nem járulok hozzá, hogy más akciókkal is megkeressenek. *(Az indoklás csak megismétli az állítást.)*

Lásd még: Kód 7, 9.

59/62. feladat: ÜZLETI VILÁG

Szerinted mit jelenthet a megrendelőkupon következő mondata: „Ötnél több példány esetén külön ajánlatot küldünk.”?

Kód 1: A diák értelmezi a mondatot, válaszában utal a további kedvezményes lehetőségekre.

- Ötnél több példány esetén valószínűleg további kedvezmény jár.
- Valamilyen akció lehet a dologban. Talán ha többet vesz, olcsóbban szállítják.
- Ez a cég ajándéka.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Azt, hogy ha 5-nél több kupont küldünk be, akkor külön ajánlatot kapunk. *(Ismétli az állítást.)*
- Újból kell fizetnem.
- Ötször kell megrendelnem, és utána kapok valamit.

Lásd még: Kód 7, 9.

60/1. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

Mi a hibája a telefonnak ebben a történetben?

HELYES VÁLASZ: C

61/2. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

Az elbeszélő a telefon meghibásodását a történet szereplőjeként...

HELYES VÁLASZ: C

62/3. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

A történet hangneméből az derül ki, hogy az elbeszélő a telefon meghibásodását...

HELYES VÁLASZ: B

63/4. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

Milyen következménye lehet a telefon meghibásodásának?

Húzd alá az erre vonatkozó példát a történetben!

Kód 1: **A diák kiválasztja azt az információt, amely a telefon meghibásodásának a következménye: néhány napig sok százan fogják keresni telefonon a Fésűipart.**

- De ha lakásomat délután ideges férfihang csöngette fel, s Muncurka kisasszonyt kérte a telefonhoz, akkor hiába magyaráztam meg neki, hogy itt nem a Magyar Fésűipar beszél, s ő hiába csapta le szó nélkül a kagylót, bizonyos lehettem benne, hogy néhány napig sok százan fogják keresni telefonon a Fésűipart.
- ...bizonyos lehettem benne, hogy néhány napig sok százan fogják keresni telefonon a Fésűipart.
- ...néhány napig sok százan fogják keresni telefonon a Fésűipart.

Kód 6: **A diák a meghibásodásra vonatkozó részt húzza alá, nem pedig a következményre vonatkozót: ...a hívott szám helyett egy tökéletesen más számot kapcsolt...**

- A háború harmadik évétől kezdve a budapesti telefon egyik kedvenc hibája az volt, hogy a hívott szám helyett egy tökéletesen más számot kapcsolt, s ebben azután makacsnak bizonyult...
- ...a hívott szám helyett egy tökéletesen más számot kapcsolt, s ebben azután makacsnak bizonyult...

Kód 0: **A diák más részletet emel ki, vagy a jó részlet mellett mást is aláhúz.**

Lásd még: **Kód 7, 9.**

64/5. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

Mikor érkezik a kassai gyors?

HELYES VÁLASZ: D

65/6. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

A telefonbeszélgetés folyamán miért bosszankodott:

A történet elbeszélője: _____

A hívott fél: _____

Az A rész kódolása:

Kód 1: A diák a történet elbeszélője szempontjából mérlegeli a történeteket, és kifejti, hogy miért bosszankodott.

- A azért bosszankodott, mert azt hitte, hogy a tudakozó nem tudja biztosan a vonat érkezését.
- Azért, mert nem értette, hogy miért nem mondják meg neki a vonat érkezési idejét.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Azért bosszankodott, mert meg szeretne volna tudni, hogy mikor jön a vonat.
- Azért bosszankodott, mert rossz volt a telefon.

Lásd még: Kód 7, 9.

A B rész kódolása:

Kód 1: A diák a hívott fél szempontjából mérlegeli a történeteket, és kifejti, hogy miért bosszankodott.

- Azért bosszankodott, mert aznap már nagyon sokszor kapcsolt félre a telefon.
- Azért, mert állandóan vonatok érkezésével és indulásával kapcsolatban hívták.
- Azért, mert a telefonját összekapcsolták a pályaudvaréval.
- Azért, mert folyton hívogatták. *(Nem fejt ki részletesen a hívás okát, de valószínűleg az ő telefonja csengett.)*

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Azért, mert rossz volt a hangulata.
- Azért bosszankodott, mert kíváncsi volt a vonat érkezésére.

Lásd még: Kód 7, 9.

66/7. feladat: A SZÁJSEBÉSZ

Miből gondolja a történet elbeszélője, hogy jó szájsebész lehet az, akivel beszélt?

Kód 1: A diák a történet alapján kifejti, hogy mi lehet az alapja az elbeszélő véleményének, a viselkedése alapján jellemzi a szájsebészt.

- Abból gondolhatja, hogy aki ilyen türelmesen válaszolgat, az jó szájsebész lehet.
- Beleváló orvos lehet, ha ilyen jó megoldást talált a félrekapcsolás okozta téves hívások kezelésére.
- Aki ilyen precíz, az csakis jó orvos lehet.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Biztosan jó orvos lehet.
- Jól viselkedett a hívások során.

Lásd még: Kód 7, 9.

67/8. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Elsősorban kiknek ajánlják ezt a továbbtanulási módszert a hirdetőik?

HELYES VÁLASZ: D

68/9. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Meddig lehet a felvételi előkészítőkre jelentkezni?

HELYES VÁLASZ: B

69/10. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Hány éves lehet a kommunikációs képzés?

HELYES VÁLASZ: D

70/11. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Milyen középfokú szakképesítéseket lehet a Budapest Iskolában (tanfolyamokon) megszerezni?

HELYES VÁLASZ B

71/12. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Milyen anyagot sajtóíthatnak el az iskola ígérete szerint a felvételi előkészítőre jelentkezők?

HELYES VÁLASZ C

72/13. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Kiknek kínálja a BI a kommunikáció szakos felsőfokú képzést?

HELYES VÁLASZ C

73/14. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Kik tartják az elméleti és kik a gyakorlati oktatást a Budapest Iskolában?

Kód 1: A diák beazonosítja az elméleti és a gyakorlati oktatásra vonatkozó információkat: *Az elméleti előadásokat a Budapesti Tudományegyetem rangos, nemzetközileg elismert oktatói, a szakmai gyakorlatokat a hazai nyomtatott és elektronikus média élvonalbeli személyiségei tartják.*

- Elméleti: rangos, nemzetközileg elismert oktatók; gyakorlati: hazai média élvonalbeli személyiségei.
- A BT BI oktatói, valamint élvonalbeli médiaszemélyiségek tanítanak. *(Noha nem írta oda, hogy melyik részválasz melyik kérdésre válaszol, a sorrend megegyezik.)*
- Egyetemi oktatók, élvonalbeli újságírók.
- A Budapest Tudományegyetem rangos oktatói, illetve a média sztárjai.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Egyetemi hallgatók.
- Tanárok.

Lásd még: Kód 7, 9.

74/15. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Milyen szakújságírói területeket említenek a felvételik kapcsán?

Kód 1: A diák felsorolja a négy szakújságírói területet: sport, kultúra, külpolitika, belpolitika.

- Sport, kultúra, kül- és belpolitika.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Riporter rádiós, televíziós műsorvezető, sport, kultúra, kül- és belpolitika.
- Filmes és irodalmi szakújságíróit.
- Sajtófőnök, sajtóreferensi szóvivő.

Lásd még: Kód 7, 9.

75/16. feladat: BI-TOVÁBBTANULÁS

Milyen eszközökkel segíti a BI a hallgatók oktatását?

Kód 1: A diák felsorolja azokat az eszközöket, amelyekkel a BI a hallgatók oktatását segíti: *A hallgatók rendelkezésére saját digitális televízió- és rádióstúdió, csúcstechnikával felszerelt számítógépes oktatókabinetek állnak.*

- Saját digitális televízió- és rádióstúdió, csúcstechnikával felszerelt oktatókabinetek.
- Oktatókabinetekkel, rádió- és televízió-stúdióval.
- Saját stúdióval, elektronikai segédeszközökkel.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Csúcstechnikával.
- Oktatókabinetek állnak rendelkezésre.
- Nemzetközileg elismert oktatókkal, szakmai gyakorlattal.
- Digitálisan.

Lásd még: Kód 7, 9.

76/17. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Szívesen lettél volna kisgyerek Japánban? Válaszodat indokold a szöveg alapján!

Kód 1: A válasz tartalmazza a tanuló véleményét és a szövegen alapuló indoklást.

- Igen, mert sokkal több mindent lehet, mint nálunk.
- Nem, mert nagyon fegyelmeztetnek kell lenni.
- Igen, mert szabadabban élhet ott a gyerek.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Nem, mert ott sárgák az emberek.
- Igen, mert jó ott gyerekeknek lenni.

Lásd még: Kód 7, 9.

77/18. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Melyik csoportba sorolnád ezt a szöveget?

HELYES VÁLASZ: D

78/19. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Milyennek találtad az állomáson történeteket? Magyarázd válaszodat!

Kód 1: A diák véleményt formál az esetről, és ezt az olvasottak alapján indokolja.

- Tetszett, mert a magyar felnőtteknek is ilyen higgadtaknak kellene lenniük a gyerekekkel.
- Nem tetszett, mert semmit nem tanultam belőle. Szerintem ez már túlzás.
- Furcsának, itt leszidták volna őket.
- Bocsánatot kellett volna kérniük. *(A válasz implicit módon tartalmazza a diák véleményét az esetről.)*

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Én ilyet soha nem csinálnék. *(Nem az esetet értékeli.)*
- Igen, mert ott sokkal jobb gyereknek lenni.

Lásd még: **Kód 7, 9.**

79/20. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Adj másik, találhatóbb címet a szövegnek!

Kód 1: A diák a szöveg tartalma alapján egy új címet talál ki, a cím összefüggésbe hozható a tartalommal.

- Miért jobb Japánban gyereknek lenni?
- Japán gyerekek magyar szemmel

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Gyerekek Japánban *(Túl általános.)*
- Az állomáson
- Udvariasság

Lásd még: **Kód 7, 9.**

80/21. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Írj HÁROM dolgot, amit nálunk nem szabad csinálnia egy kisgyereknek, Japánban viszont nyugodtan megteheti!

Kód 1: A diák legalább három dolgot megnevez az alábbiak közül: összefagyizni a szőnyeget; csészét összetörni; összezsírkrétázni (összekoszolni) a ruháját; zsírkrétát enni; nem csinálni, amit a tanító néni mond; nekimenni egy felnőttnek; a boltban a csokik között hosszan válogatni; addig maradni valahol, ameddig akar; esőben biciklizni az udvaron; bármire felmászni; magával vinni a játékait. (Más is elfogadható, ha a szöveg említi.)

- Nem kell a tanárra figyelnie, addig maradhat a játszótéren, ameddig akar, és magával viheti a babáját.

Kód 0: Kettő vagy annál kevesebb jó válasz vagy homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Rendetlenkedni, rohangálni, feleselni. *(Túl általános.)*

Lásd még: **Kód 7, 9.**

81/22. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Szerinted hogyan lehetséges, hogy a japán gyerekek a felnőttek engedékenysége ellenére is rendkívül fegyelmezettek? Magyarázd meg!

Kód 1: A diák magyarázatot ad a látszólagos ellentmondásra; következtetése az olvasottakra támaszkodik, a válasz utal arra, hogy az engedékenység nem azonos a nevelés hiányával.

- Mert tudják, hogy mikor mit tehetnek.
- A japánok híresek fegyelmezettségükről, a gyerek ezt látja.
- A szüleik példájából tanulnak.
- A szülők engedékenyek, de következetesek.
- Az engedékenység mellett törődnek velük.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert így nevelték őket.
- A japánok ilyenek.

Lásd még: Kód 7, 9.

82/23. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Milyenek az amerikai anyák a szöveg szerint?

Kód 1: A diák jellemzi az amerikai anyákat az olvasottak alapján, válaszában utal arra, hogy az amerikai anyák engedékenyek.

- Engedékenyek, de nem annyira, mint a japánok.
- Engedékenyek, csak a végső esetben fenekelik el.
- Engedékenyek.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Magasak.
- Jók.

Lásd még: Kód 7, 9.

83/24. feladat: GYEREKNEVELÉS JAPÁNBAN

Érdekesnek találtad a szöveget? Válaszodat indokold!

Kód 1: A válasz tartalmazza a tanuló véleményét és a szövegen alapuló indoklását.

- Igen, mert sok új dolgot megtudtam belőle.
- Nem, mert nagyon száraz, nehezen olvasható.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Igen, mert nagyon érdekes.
- Nem.

Lásd még: Kód 7, 9.

84/25. feladat: HIEROGLIFÁK

Mi a célja a Hieroglifák című szövegrészletnek?

HELYES VÁLASZ: D

85/26. feladat: HIEROGLIFÁK

Nevezd meg azt a problémát, amellyel a tudósoknak szembe kellett nézniük, amikor a hieroglifákat tanulmányozták!

Kód 1: A diák megnevezi a problémát: *A tudósok azonban a hieroglifák tanulmányozásakor egy idegen kultúra írásfejlődésével álltak szemben háromezer év távlatában.*

- A tudósok egy teljesen más kultúrával álltak szemben, amely túlságosan idegen volt számukra.
- Egy idegen kultúra írásfejlődésével álltak szemben, amely kb. 3000 éves.
- Egy teljesen régi stílusú írás, melyet nehéz megfejteni ekkora távlatból.
- Nem ismerték a hieroglifák fejlődésének történetét, és ez nagyban hátráltatta munkájukat.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- A hieratikus és démonikus írást nem ismerték, és ha felfedezéseik 1-1 feliratnál segítették őket, a következőnél csődöt mondtak.
- A betűket nem tudják felismerni.
- Nehezen olvasható.

Lásd még: Kód 7, 9.

86/27. feladat: HIEROGLIFÁK

Mihez hasonlítja a szerző a hieroglifákat? A szöveg alapján magyarázd meg, mi az összehasonlítás alapja!

Kód 1: A diák megadja a kért információt (*középkori írás, illetve iniciálé*), és megmagyarázza, hogy mi az összehasonlítás alapja (*éppúgy idegennek és megfejtethetetlennek hat*).

- Nem is olyan régi íráshoz, melyet a hétköznapi emberek nem tudnak elolvasni.
- Iniciálékhoz, mert mindkettő képszerű, nehezen olvasható.
- A szerzetesek írásához, azokat sem tudja elolvasni egy átlagember.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Középkori díszes, cikornyás iniciálékhoz. (*Hiányzik a magyarázat.*)
- A hieroglifákat a szerző kusza írásjeleknek tekinti.

Lásd még: Kód 7, 9.

87/28. feladat: HIEROGLIFÁK

Mit ábrázol a szövegrészlet mellett található kép?

HELYES VÁLASZ: D

88/29. feladat: HIEROGLIFÁK

Vajon milyen szöveggörnyezetben található meg a Hieroglifákról szóló szövegrészletet? Karikázd be a helyes válaszlehetőségeket! Az elsőt megcsináltuk helyetted.

Kód 1: A diák a szöveg tartalma alapján helyesen következett a szöveggörnyezetre. A jó válaszok megfelelő sorrendben a következők: Igen, Igen, Nem, Nem, Nem.

Kód 0: Minden más válasz.

Lásd még: Kód 7, 9.

89/30. feladat: HIEROGLIFÁK

Mit gondolsz, miért az egyszerűsödés felé haladt a hieroglifák fejlődése?

Kód 1: A diák helyes következettést von le: ahhoz, hogy az írás a mindennapi kommunikáció eszköze lehessen, közérthetőnek, tehát egyszerűnek kell lennie.

- Mert így gyorsabban tudtak írni.
- Az élet szempontjából praktikusabb így.
- Mert az egységesített, leegyszerűsödött jeleket mindenki jobban megértette.
- Mert ezt mindenki el tudja sajátítani.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert túl bonyolultak voltak. *(Ezt a kérdés is tartalmazza implicit módon.)*
- Mert már ismerjük a változatokat.
- Hogy ne csak a tudósok tudják ezeket megfejteni.

Lásd még: Kód 7, 9.

